

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea Legii despre semințe nr. 68/2013

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Sanda Melenciuc, consultantă principală, Direcția produse de origine vegetală, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<p>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</p> <p>Sursa proiectului: proiectul este elaborat ca urmare a angajamentelor asumate de Republica Moldova în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, acțiunea nr. 80, din Cap.12 al Programului național de acțiuni de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Hotărârea Guvernului nr 818/2025 .</p>
<p>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</p> <p>La etapa actuală, reglementările în vigoare în domeniul semințelor, stabilite prin Legea nr. 68/2013 despre semințe, cu modificările și completările ulterioare, asigură cadrul primar privind testarea, certificarea și comercializarea semințelor pe piața națională.</p> <p>Totuși, legislația națională nu conține norme suficiente și detaliate cu privire la recunoașterea și echivalența semințelor produse în alte state. Această situație creează dificultăți pentru operatorii economici care activează pe piața semințelor, întrucât lipsa unor reguli clare și armonizate cu legislația Uniunii Europene generează incertitudine juridică, riscuri privind trasabilitatea semințelor și obstacole în recunoașterea certificatelor oficiale de calitate.</p> <p>Totodată, cadrul normativ actual nu reglementează în mod expres și suficient posibilitatea comercializării semințelor aparținând soiurilor pentru care a fost depusă o cerere de înscriere în Catalogul soiurilor de plante. În acest context, se impune clarificarea situației juridice existente în raport cu prevederile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 68/2013, care stabilesc că sunt admise pentru comercializare, multiplicare și utilizare în scopul înființării plantațiilor de producție-marfă exclusiv semințele soiurilor înregistrate în Catalogul soiurilor de plante. Lipsa unor norme derogatorii clare și a unui mecanism legal bine definit conduce la limitarea accesului fermierilor la material semincer diversificat, inovativ și adaptat condițiilor pedoclimatice locale, precum și la întârzierea introducerii progresului genetic în agricultură.</p> <p>Deficiențele menționate devin cu atât mai stringente în contextul parcursului de integrare europeană al Republicii Moldova, în care armonizarea legislației naționale cu acquis-ul comunitar constituie o condiție esențială. În aceste condiții, se impune intervenția legislativă prin modificarea și completarea Legii nr. 68/2013 despre semințe, în vederea introducerii clauzei de armonizare cu Decizia Consiliului 2003/17/CE privind echivalența inspecțiilor în câmp la culturile producătoare de semințe și echivalența semințelor produse în țări terțe, astfel cum a fost modificată prin Decizia (UE) 2022/871, precum și prin stabilirea unor reguli clare și coerente referitoare la etichetarea, ambalarea, certificarea, testarea și comercializarea provizorie a semințelor. Aceste modificări vor permite alinierea la standardele și practicile europene și internaționale, vor asigura transparența și siguranța pieței semincere și vor contribui la integrarea Republicii Moldova în sistemul european și global de comerț cu semințe.</p>

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege propune modificarea și completarea Legii nr. 68/2013 despre semințe, introducând un șir de prevederi noi care răspund atât cerințelor de armonizare cu legislația Uniunii Europene, cât și necesității de a asigura un cadru normativ mai clar pentru piața semincă din Republica Moldova. În primul rând, legea va fi completată cu o clauză de armonizare, prin care se transpune Decizia Consiliului 2003/17/CE din 16 decembrie 2002 privind echivalența inspecțiilor în câmp la culturile producătoare de semințe, efectuate în țări terțe și echivalența semințelor produse în țări terțe, CELEX: 32003D0017, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 8 din 14 ianuarie 2003, așa cum a fost modificată ultima oară prin Decizia (UE) 2025/1228 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2025, acțiunea nr. 80, din Cap.12 al Programului național de acțiuni de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Hotărârea Guvernului nr 818/2025. Această completare are scopul de a integra Republica Moldova în mecanismul european de recunoaștere a inspecțiilor și certificatelor oficiale emise în alte state, ceea ce va facilita comerțul cu semințe pe piața comunitară și internațională.

Completarea art. 9 din Legea nr. 68/2013 cu alineatul (2²) este necesară pentru a asigura coerența și claritatea reglementării privind comercializarea semințelor. În forma actuală, alin. (2) instituie regula generală potrivit căreia pot fi comercializate doar semințele care îndeplinesc anumite condiții stricte, în special cele legate de certificare și înscriere în Catalogul soiurilor de plante. Totuși, alte dispoziții ale legii, în special cele referitoare la importul semințelor, prevăd situații în care anumite categorii de semințe pot fi introduse pe piață în condiții speciale. În lipsa unei derogări exprese în cadrul art. 9, aceste norme pot genera interpretări divergente și incertitudine juridică.

Prin introducerea alineatului (2²), se instituie în mod clar o excepție de la regula generală, fiind admise pentru comercializare, în condiții bine determinate, atât semințele importate conform art. 11 alin. (2) lit. c), această intervenție legislativă permite corelarea explicită a normelor legii și contribuie la evitarea blocajelor administrative sau a unor interpretări din partea autorităților sau a operatorilor economici.

Un alt element important introdus prin proiect se referă la posibilitatea comercializării provizorii a semințelor care aparțin unor soiuri pentru care a fost depusă o cerere de înscriere în Catalogul soiurilor de plante. Această reglementare, care se va aplica în modul stabilit de Guvern, permite fermierilor acces rapid la material semincer diversificat și inovativ, înainte de finalizarea procedurii de înscriere, pentru următoarele specii de plante agricole: plante furajere, cereale, sfeclă furajeră, sfeclă de zahăr, cartofi, plante oleaginoase și pentru fibre. Semințele vor fi comercializate numai pentru testele și analizele efectuate în cadrul întreprinderilor agricole, în vederea culegerii de informații cu privire la cultivarea sau utilizarea soiului. Această completare a fost introdusă pentru a îndeplini angajamentele asumate și anume acțiunea nr. 79, din Cap.12 al Programului național de acțiuni de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.

Modificările operate la art. 9 alin. (13) și art. 11 alin. (6) lit. e) din Legea nr. 68/2013 clarifică expres tipurile de documente acceptabile și regimul lor de utilizare, eliminând interpretările neuniforme. Totodată, proiectul menține cerința esențială ca documentele să fie emise de autorități competente, ceea ce asigură un nivel adecvat de control și credibilitate. În practica curentă, operatorii economici întâmpină dificultăți la importul semințelor din anumite țări care nu emit documente în formatul prevăzut de OECD sau ISTA, deși dispun de sisteme proprii de certificare a calității și provenienței. Această situație duce la blocaje administrative, întâzieri în aprovizionare și la imposibilitatea accesului la material semincer necesar activității agricole.

Pentru a elimina aceste rigidități, proiectul introduce posibilitatea de a utiliza, pe lângă documentele OECD și ISTA, și alte documente echivalente care confirmă calitatea și proveniența materialului semincer, cu condiția ca acestea să fie eliberate de autoritatea competentă sau de un organism de evaluare acreditat din statul exportator. Această soluție oferă flexibilitate procesului

de import, facilitează comerțul internațional și extinde opțiunile operatorilor economici, fără a compromite siguranța și trasabilitatea semințelor introduse pe teritoriul Republicii Moldova.

Implementarea acestor schimbări nu presupune costuri suplimentare pentru instituțiile publice, iar introducerea flexibilității în recunoașterea documentelor de proveniență și calitate va contribui la fluidizarea proceselor comerciale și la sporirea accesului fermierilor la material semincer diversificat și competitiv. În același timp, proiectul rămâne aliniat standardelor internaționale, menținând compatibilitatea cu bunele practici promovate de OECD și ISTA și susținând orientarea Republicii Moldova către un cadru modern și funcțional în domeniul semințelor

Cea mai substanțială parte a intervenției legislative o constituie introducerea unor articole noi, care reglementează în detaliu recunoașterea și echivalența semințelor produse în state terțe. Aceste articole stabilesc condițiile aplicabile schimbării etichetelor și a sistemului de închidere a ambalajelor, în conformitate cu normele OECD, precum și situațiile în care trebuie utilizate etichetele CE. În același timp, sunt reglementate inspecțiile în câmp efectuate în alte state, cerințele privind certificatele oficiale ce trebuie să însoțească semințele, precum și obligația ca semințele echivalente importate să fie testate în baza standardelor internaționale ISTA. În plus, se instituie reguli stricte referitoare la marcajul ambalajelor și etichetarea oficială, care includ mențiuni obligatorii despre originea semințelor, tratamentele chimice aplicate, eventualele modificări genetice, greutatea netă sau numărul de semințe și alte informații relevante pentru trasabilitate.

Datorită acestor modificări, se creează un cadru normativ care oferă siguranță juridică operatorilor economici, garantează trasabilitatea și calitatea semințelor introduse pe piața națională și consolidează poziția Republicii Moldova în procesul de integrare europeană și în comerțul global cu semințe.

Stabilirea intrării în vigoare la data publicării pentru prevederile vizate este justificată de necesitatea eliminării unor lacune și clarificării imediate a cadrului normativ aplicabil.

Modificarea privind explicitarea denumirii Asociația Internațională pentru Testarea Semințelor și recunoașterea altor documente de calitate emise de autoritățile statelor exportatoare are un caracter tehnico-juridic, fără a introduce obligații noi, ci doar asigură o interpretare uniformă și evitarea blocajelor administrative.

Totodată, reglementarea expresă a documentelor necesare pentru semințele importate, inclusiv cele provenite din statele membre ale Uniunii Europene, precum și introducerea certificatelor prevăzute de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și a documentelor Asociația Internațională pentru Testarea Semințelor, acoperă un vid normativ și asigură alinierea la standardele internaționale.

În același timp, instituirea unei soluții pentru situațiile neprevăzute, prin condiționarea plasării pe piață de documente emise de autoritatea competentă națională, contribuie la garantarea calității și trasabilității semințelor.

Prin urmare, aplicarea imediată este necesară a asigura continuitatea activităților de import, comercializare și a consolida un cadru normativ clar, coerent și funcțional.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare.

În contextul celor menționate supra, se constată că aplicarea unor scenarii alternative decât cele expuse prin prisma proiectului propus nu va produce efectul scontat în măsura în care să corespundă atingerii obiectivului stabilit. Respectiv, alte modalități de soluționare a problemei definite și descrise mai sus nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea prevederilor proiectului dat nu implică costuri de conformare finanțate din bugetul de stat.

<p>4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative</p> <p>Implementarea prevederilor proiectului dat pentru modificarea Legii despre semințe nr. 68/2013 nu implică costuri de conformare finanțate din bugetul de stat.</p>
<p>4.3. Impactul asupra sectorului privat</p> <p>Impactul asupra sectorului privat este pozitiv și nu necesită costuri cuantificate pentru mediul de afaceri, deoarece proiectul creează un cadru normativ clar și armonizat cu standardele europene și internaționale, facilitând activitatea producătorilor și comercianților de semințe. Recunoașterea echivalenței semințelor produse în alte state va simplifica importul și exportul, iar posibilitatea comercializării provizorii a semințelor pentru care a fost depusă cererea de înscriere în Catalog le va permite operatorilor să acceseze rapid soiuri noi. În același timp, respectarea cerințelor stricte privind etichetarea, ambalarea și certificarea va asigura trasabilitatea și calitatea semințelor.</p>
<p>4.4. Impactul social</p> <p>Impactul social al proiectului este unul pozitiv și se va manifesta prin creșterea încrederii fermierilor și a consumatorilor în calitatea semințelor utilizate în agricultură. Accesul la soiuri noi și performante, obținute în condiții de transparență și conform standardelor internaționale, va contribui la sporirea productivității fermelor și, implicit, la îmbunătățirea veniturilor producătorilor agricoli. Prin asigurarea trasabilității și a etichetării corecte, consumatorii vor beneficia de o informare mai clară și de garanții suplimentare privind siguranța produselor agricole obținute.</p> <p>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Nu este aplicabil.</p> <p>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Nu este aplicabil.</p>
<p>4.5. Impactul asupra mediului</p> <p>Impactul asupra mediului, este unul preponderent pozitiv și se manifestă prin îmbunătățirea calității și siguranței materialului semincer utilizat în agricultură. Prin introducerea unor cerințe clare privind certificarea, etichetarea și trasabilitatea semințelor, inclusiv a celor importate din alte state, se reduce riscul răspândirii unor soiuri neautorizate sau a unor semințe de calitate inferioară, care ar putea afecta biodiversitatea și sănătatea ecosistemelor agricole. Totodată, reglementarea expresă a etichetării semințelor tratate chimic și a celor modificate genetic contribuie la o gestionare responsabilă a acestor produse, asigurând transparență și prevenind utilizarea lor necontrolată.</p> <p>Pe termen lung, impactul este benefic și prin faptul că normele noi stimulează utilizarea unui material semincer certificat și testat conform standardelor internaționale, ceea ce favorizează culturi mai rezistente, reducerea pierderilor și o agricultură mai durabilă. Chiar dacă proiectul nu vizează direct măsuri de protecție a mediului, efectele sale indirecte contribuie la consolidarea securității biologice și la protejarea resurselor naturale printr-un control mai strict asupra calității și provenienței semințelor utilizate.</p>
<p>4.6. Alte impacturi și informații relevante</p> <p>Nu este aplicabil</p>
<p>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</p>
<p>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</p> <p>Proiectul transpune Decizia Consiliului din 16 decembrie 2002 privind echivalența inspecțiilor în câmp la culturile producătoare de semințe, efectuate în țări terțe și echivalența semințelor produse în țări terțe, astfel cum a fost modificată prin Decizia (UE) 2022/871 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2022 de modificare a Deciziei 2003/17/CE a Consiliului în ceea ce privește perioada de aplicare și în ceea ce privește echivalența inspecțiilor în câmp efectuate în Bolivia asupra culturilor producătoare de semințe de cereale și</p>

asupra culturilor producătoare de semințe de plante oleaginoase și pentru fibre și echivalența semințelor de cereale și a semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre produse în Bolivia (CELEX: 02003D0017), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 008 din 14 ianuarie 2003, p. 10.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Întru asigurarea transparenței procesului decizional, conform prevederilor art.10 și art.11 din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, Proiectul și Nota de Fundamentare au fost transmise pentru examinare și consultare părților interesate pe e-mail, totodată, au fost plasate pentru consultări publice pe pagina web a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare la compartimentul „Transparență decizională”, rubrica „Proiecte de documente”, și pe pagina web particip.gov.md:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-de-modificare-a-legii-despre-semințe-nr-682013/14905>

Proiectul a fost consultat cu mediul de afaceri și instituțiile de profil, care au venit cu recomandări de îmbunătățire.

S.C. „DIOLSEM” S.R.L. a examinat proiectul de lege pentru modificarea cadrului normativ privind semințele și înaintea următoarelor propuneri de modificare și completare, formulate în termeni generali:

În ceea ce privește reglementarea materialului semincer importat, se propune clarificarea condițiilor de comercializare, în sensul stabilirii că acesta poate fi comercializat în baza documentelor de identitate/varietate ale soiurilor sau hibrizilor prevăzute de sistemele Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, precum și a documentelor de calitate prevăzute de Asociația Internațională de Testare a Semințelor, eliberate de autoritatea competentă a statului exportator. De asemenea, se propune recunoașterea altor documente care confirmă calitatea semințelor, emise de organisme de evaluare a conformității acreditate, pentru a asigura flexibilitate și recunoașterea internațională a certificării.

Referitor la circulația semințelor pe piața internă, se propune consolidarea cerințelor privind ambalarea și etichetarea, în sensul stabilirii obligației ca semințele să fie comercializate exclusiv în ambalaje și cu etichete originale. Totodată, se prevede că reambalarea și reetichetarea sunt permise doar agenților economici autorizați pentru comercializarea semințelor, cu condiția notificării prealabile a autorității competente cu un termen determinat înainte de inițierea acestor operațiuni, în vederea asigurării trasabilității și controlului.

În ceea ce privește regimul semințelor introduse în țară în condiții speciale, se propune completarea normelor prin includerea expresă a posibilității de comercializare a semințelor soiurilor de plante, pentru a elimina orice ambiguitate privind dreptul de valorificare a acestora pe piață.

De asemenea, se propune uniformizarea și clarificarea cerințelor documentare aferente importului materialului semincer, prin stabilirea faptului că acesta se realizează în baza documentelor de identitate/varietate și a documentelor de calitate recunoscute la nivel internațional sau a altor documente echivalente care confirmă calitatea și proveniența semințelor. Aceste documente urmează a fi emise fie de organisme de evaluare a conformității acreditate, fie de autoritatea competentă a statului exportator, asigurând astfel credibilitatea și verificabilitatea acestora.

În ansamblu, propunerile formulate urmăresc sporirea clarității cadrului normativ, alinierea la standardele internaționale și facilitarea activităților de import și comercializare a semințelor, cu menținerea garanțiilor necesare privind calitatea și trasabilitatea materialului semincer. Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară prin

scrisoare transmisă la data 20 noiembrie nr. 719, susține modificările propuse la Legea nr. 68/2013, dar cu condiția ca Certificatele ISTA sa nu fie obligatorii, sa fie eliberate numai în cazul când agentul economic care se ocupă de import solicită acest certificat. Totodată, solicităm ca ANSA să intensifice controalele asupra calității semințelor importate cu acte volatilizate sau de importatori cu probleme de integritate.

La fel în cadrul ședinței din data de 26 decembrie 2025, cu participarea reprezentanților din partea SRL „Expert agroteh”, SRL Irrigata-Crop Service, S.C.„DIOLSEM”S.R.L., unanim a fost acceptată excluderea obligativității de a comercializa semințele de import în baza documentelor de identitate/varietate a soiurilor/hibrizilor prevăzute de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (în continuare – *OECD*) și a documentelor de calitate prevăzute de Asociația Internațională de Testare a Semințelor (în continuare – *ISTA*).

7. Concluziile expertizelor

În temeiul art.36 și 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost supus expertizei anticorupție efectuată de către Centrul Național Anticorupție și expertizei juridice efectuată de către Ministerul Justiției, avizele au fost completate în Tabelul de sinteză.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Nu necesită modificarea altor acte.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea acestui proiect nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Secretar de Stat

Vasile ȘARBAN